07/10/2026

Η Μητρόπολη Φιλίππων για τη συμφωνία Ελλάδας-Βουλγαρίας για τα κειμήλια: “Αναγκαία και ολοκληρωτική αποκατάσταση της διαρπαγής”

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου

Την επιστροφή από την Βουλγαρία των κλαπέντων θρησκευτικών και πολιτιστικών κειμηλίων, μετά και την επίτευξη μεταξύ των κυβερνήσεων Ελλάδος και Βουλγαρίας συμφωνίας, θέτει σε δημόσιο διάλογο η Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου.

Έχοντας και η ίδια δοκιμάσει στην ευρύτερη εκκλησιαστική της επαρχία στην Ανατολική Μακεδονία τις συνέπειες από τις «βουλγαρικές θηριωδίες και ωμότητες» εις βάρος των Ελλήνων κατά την διάρκεια του Α΄ και του Β΄ βαλκανικού πολέμου, με κείμενό της υπό τον τίτλο: ***“Η συμφωνία Ελλάδος-Βουλγαρίας … «Ιστορικά κειμήλια και αποτυπώματα θυσιών για την εθνική δικαίωση»”,*** αναφέρεται στα ιερά κειμήλια τα οποία είχαν αφαιρεθεί πριν από εκατό και πλέον χρόνια από Ιερές Μητροπόλεις και Ιερές Μονές της Βορείου Ελλάδος.

Παράλληλα, εκφράζει την σταθερή και αδιαπραγμάτευτη θέση και αξίωση της

τοπικής Εκκλησίας ως προς την αναγκαία και ολοκληρωτική αποκατάσταση της γενομένης διαρπαγής των θρησκευτικών και πολιτιστικών κειμηλίων, σύμφωνα με την ηθική τάξη και το διεθνές δίκαιο, όπως και ως προς την επούλωση των ιστορικών τραυμάτων με τις συνέπειες των φρικαλέων καταστάσεων, που δοκίμασαν οι μάρτυρες πρόγονοί μας, και που μόνον η αρετή της «συγγνώμης» μπορεί να θεραπεύσει.

Αναλυτικά η τοποθέτηση της Ιεράς Μητροπόλεως Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου:

Στην πρόσφατη περίσταση της συμφωνίας που επετεύχθη μεταξύ των κυβερνήσεων Ελλάδος και Βουλγαρίας σε ό,τι αφορά την επιστροφή από την Βουλγαρία των κλαπέντων θρησκευτικών και πολιτιστικών κειμηλίων, τα οποία είχαν αφαιρεθεί πριν από εκατό και πλέον χρόνια από Ιερές Μητροπόλεις και Ιερές Μονές της Βορείου Ελλάδος, η Ιερά Μητρόπολη Φιλίππων, Νεαπόλεως και Θάσου, έχοντας και η ίδια δοκιμάσει στην ευρύτερη εκκλησιαστική της επαρχία στην Ανατολική Μακεδονία τις συνέπειες από τις «βουλγαρικές θηριωδίες και ωμότητες» εις βάρος των Ελλήνων κατά την διάρκεια του Α΄ και του Β΄ βαλκανικού πολέμου (καταστροφή αρχείων Ι.Μητροπόλεως, εκτοπισμός και κακουχίες ιερέων και χριστιανικού ππληθυσμού, αλλοιωμένες παλαιές ιερές εικόνες (βουλγαρογραμμένες) επί ελληνικών επιγραφών, κ.α.) θέτει στον δημόσιο διάλογο, που εκκίνησε για το συγκεκριμένο θέμα, την υπόμνηση, ότι :

Ο μακαριστός Μητροπολίτης μας κυρός Προκόπιος ήδη από του έτους 2013 στην Αίθουσα της Πνευματικής Εστίας της Ι.Μητροπόλεως, σε ειδική εκδήλωση για την έναρξη του εορτασμού της επετείου των εκατό (100) χρόνων (1913-2013) από την απελευθέρωση της Καβάλας, παρενέβη δημοσίως και αναφέρθηκε στα συγκλονιστικά γεγονότα που σημειώθηκαν στην πόλη μας κατά την κρίσιμη τριετία (1911-1913) με αντικειμενικότητα και απόλυτο σεβασμό της ιστορικής αλήθειας και με ιδιαίτερη οφειλετική αναφορά στην βιογραφία και την δράση του Επισκόπου Μυρέων Αθανασίου, ο οποίος διετέλεσε Αρχιερατικός Επίτροπος Καβάλας στα χρόνια της απελευθερώσεως. Εν προκειμένω, σημείωνε χαρακτηριστικά μεταξύ των πολλών άλλων:

«... μια ακόμη επίσημη πηγή πληροφοριών για τον βιογραφούμενο Επίσκοπο, περισσότερο όμως, για ταέργα και τις ημέρες των «συμμάχων», πουέγιναν απρόσμενα κατακτηταί, αποτελεί«Έκθεση» υπό τον τίτλον «Βουλγαρικαί βιαιοπραγίαι κατά τὰς επισήμους εκθέσεις των υπό την βουλγαρικήν κατοχήν περιελθόντων Μητροπολιτών».

Επειδή κατά την διάρκεια των βαλκανικών πολέμων από τους Μητροπολίτες της

δικαιοδοσίας του Οικουμενικού Πατριαρχείου αποστελλόταν καθημερινά εκθέσεις «εν αις διεκτραγωδούντο τα δεινοπαθήματα των υπό την βουλγαρικήν κατοχήν, κακή μοίρα, υποπεσόντων αυτών τε και των πολυπληθών ομογενών συνοικισμών», η Πατριαρχική Σύνοδος απεφάσισε ν' αναθέσει σε δύο από τα Μέλη της την μελέτη των υποβαλλομένων εκθέσεων από τους κατά τόπους αγίους αδελφούς Μητροπολίτες, «από της πρώτης περιελθούσης εις χείρας ημών (αυτών) μέχρι της τελευταίας», αν και πολλές καθυστερούσαν να φθάσουν στον προορισμόν τους, εξ αιτίας τουαποκλεισμού πουεπέβαλε ἡ βουλγαρική τυραννία. Η συντακτική επιτροπή σπεύδει από την αρχή να δικαιολογήσει το στενό αυτόν αποκλεισμό, γιατί «εισί πεπληρωμέναι βουλγαρικών βιαιοπραγιών, προνομιακών καταπατήσεων καιανηθικοτήτων της εσχάτης υποστάθμης, ενώπιον των οποίων ωχριώσι πάντες οιιστορικώς καταστάντες γνωστοί βανδαλισμοί».

Για την Καβάλα αξιοπρόσεκτα είναι όσα καταγράφονται για τον Επίσκοπο Μυρέων, οοποίος μόλις και διασώθηκε από λογχισμό, και για διάφορα άγρια περιστατικά σε βάρος κατοίκων της.

…… ο Επίσκοπος Μυρέων Αθανάσιος είναι παρών μαζί με τους Προξένους και πρωτοστατεί, ως εκ της θέσεώς του, κατά την παράδοση της Καβάλας από τον Τούρκο Διοικητή στους Βουλγάρους κομιτατζήδες. Παρακολουθείαπό κοντά την συμπεριφορά των κατακτητών, όχι μόνον προς τους Έλληνες, αλλά και προς τους Τούρκους και τους Εβραίους και δυναμικά παρεμβαίνει. Οίδιος πρώτος καιάλλοι είκοσι εννέα (29) επίλεκτοι έλληνες πολίτες οδηγούνται, ως όμηροι, στη Βουλγαρία απ' όπου επιστρέφουν, όταν η Καβάλα είχεν ήδη ελευθερωθεί. ……

……16 Ιουνίου 1913. Η μαρτυρική πορεία τουΕπισκόπου και των 29 Ελλήνων προκρίτων της Καβάλας προς τον προσωπικό τους Γολγοθάαρχίζει αυτήν την ημέρα που είναι ηίδια με την κήρυξη του Β΄ Βαλκανικού Πολέμου. Οιαναίσχυντα διεκδικούντες ολόκληρη τη Μακεδονία, οιεπιδιώκοντες την ίδρυση της μεγάλης Βουλγαρίας, επέλεξαν να καλέσουν τον βαρειάασθενήΕπίσκοπο στο Διοικητήριο δια να του ανακοινώσουν τον περιορισμόν του …, Οι ευτελισμοί τουαρχιερατικούαξιώματος και οιύβρεις συνώδευαν την άφιξή του σε μιαν αίθουσα, όπου – συνεχίζει – «ευρίσκομαι έναντι είκοσι εννέα προκρίτων δεχθέντων με εν δάκρυσιν εις τους οφθαλμούς και διερωτώντων με, αν τάχα γνωρίζω περί τίνος πρόκειται». ……

…… Πλήρης ο κατάλογος των απαχθέντων από τους βουλγάρους ομήρων ταυτοχρόνως με την κήρυξη του δευτέρου πολέμου και λίγες μόνο ημέρες πριν από την απελευθέρωση της Καβάλας, με σκοπό ναεκβιάζουν ή ναapειλούν, ανάλογα με τις εξελίξεις των πολεμικώνεπιχειρήσεων στην πόλη και την περιοχή, έχει ως εξής:

1. Επίσκοπος Μυρέων Αθανάσιος, Αρχιερατικός Επίτροπος Καβάλας του Μητροπολίτου Ξάνθης
2. Μιχαήλ Κολοκυθάς, καπνέμπορος
3. Δημήτριος Βαναρτζής, υπάλληλος της αμερικανικής εταιρείας καπνών
4. Αθανάσιος Χαρισιάδης, καπνέμπορος
5. Στέφανος Πουλίτσης, ιατρός
6. Ιωάννης Κονσουτίδης, ιατρός
7. Αλέξιος Αλεξόπουλος, καπνέμπορος
8. Αλέξιος Βασιλειάδης, διευθυντής τουελληνικού σχολείου
9. Θεόδωρος Βρασούκας, διευθυντής καπνεμπορικού οίκου Μουράτη και Σία
10. Παναγιώτης Βουλαλής, έμπορος
11. Ιωάννης Γιαννίτσας, έμπορος
12. Θεόδωρος Πανταζής, έμπορος
13. Αστέριος Ζουρπής, διευθυντής εφημερίδος «Σημαία»
14. Θεμιστοκλής Βαλσαμίδης
15. Γρηγόριος Αντωνιάδης, υπάλληλος της Αμερικανικής εταιρείας καπνών
16. Πάρις Καντιώτης, διευθυντής της τραπέζης Αθηνών
17. Ανάτσιος, υπάλληλος της τραπέζης Αθηνών
18. Θεόδωρος Ραμζής, έμπορος
19. Κωνσταντίνος Ι. Κυριαζίδης, υποδηματοποιός
20. Ηλίας Οικονόμου, τυπογράφος
21. Κωνσταντίνος Παυλίδης, φαρμακοποιός
22. Ηλίας Φέσσας, έμπορος
23. Στέργιος Φέσσας, υπάλληλος καταστήματος καπνών Herrog
24. Ελισ(σ)αίος Δουλγερίδης, καπνέμπορος
25. Πέτρος Λεκός, διερμηνεύς τουελληνικοῦ προξενείου
26. Κλεάνθης Τερμι(ε)ντζής, ξυλέμπορος
27. Γεώργιος Κουταλιάγκας, μεσίτης
28. Αχιλλέας Γρηγοριάδης, πρώην υπάλληλος υγειονομείου
29. Μιχαήλ Παπαδόπουλος, γραμματέας της μητροπόλεως
30. Θεόδωρος Γακιντζής, έμπορος

Πρόκειται για επώνυμα και διακεκριμένα πρόσωπα της κοινωνίας της Καβάλας, ανθρώπους της επιστήμης, των γραμμάτων, τουεμπορίου και της οικονομίας, ευρυτέρας αποδοχής καιεκτιμήσεως, όλοι μέλη της ελληνορθοδόξου Κοινότητος της Καβάλας. ……

…… Κλείνοντας αυτή την κεφαλαιώδους σημασίας περίοδο του βίου του Μυρέων Αθανασίου, μεταφέρουμε ως συμπέρασμα όσα η μεταγενεστέρα ιστορική κρίση

καταγράφει : «Επέδειξεν όλον το αξιοθαύμαστον σθένος του και την φλογεράν φιλοπατρίαν του κατά τοοκτάμηνον διάστημα της κατοχής της ελληνικοτάτης Καβάλλας, καθ’ ο ευθαρσώς υπερημύνθη των δικαίων της Εκκλησίας και τούΈθνους, με παρρησίαν και αυταπάρνησιν εκπλήσσουσαν. Η αιχμαλωσία δ’ αυτούυπό των Βουλγάρων κατά τας παραμονάς τουελληνοβουλγαρικού πολέμου και αι βάσανοι, ας κατ’ αυτήν υπέφερε, κατέστησαν αυτόν αληθώς εθνομάρτυρα».

Και κατέληγε με τον χαρακτηριστικό του λόγο ο μακαριστός Προκόπιος:

«……ως προς το νόημα της εποφειλομένης επετειακής τιμής, ότι όχι μόνο δεν λησμονούμε όσους αγρύπνησαν στις επάλξεις του χρέους υπέρ τουΟρθοδόξου Γένους των Ελλήνων, αλλά ότι εκείνους τιμώντες, η τιμή επιστρέφει πάλι σέόλους εμάς. Ιδιαίτερα σ’ αυτούς που πλεονάζει η γνώση καιη πείρα της τελευταίας εκατονταετίας, και που μεωριμότητα και ευθύνη συνεχίζουν τον δύσκολο αγώνα, ανθιστάμενοι στην όποια απομείωση της προγονικής παρακαταθήκης. Σεόλους εκείνους,που σωστά αντιλαμβάνονται, ότι διορθωτικά ερπενεργούν ταεπετειακά μηνύματα και παραδείγματα των δραστηρίων και θαρραλέων πατέρων μας, φωτίζοντα τον δοκιμασμένο δρόμο των θυσιών, που πτερώνουν τις ελπίδες πουοδηγούν τελικά, εις την απαλλαγή από τα δεινά, εις την πραγμάτωση της εθνικής δικαιώσεως, εις την λύτρωση και την πνευματική Ελευθερία. Δια τούτο ας κρατούμε άσβεστο το αγιοκέρι της αϊδίου ευγνωμοσύνης μας προς Εκείνους».

Όλα όσα αποτυπώθηκαν ανωτέρω αποσπασματικά -επίκαιρα όσο ποτέ- προσδιορίζουν την σταθερή και αδιαπραγμάτευτη θέση και αξίωση της τοπικής μας Εκκλησίας ως προς την αναγκαία και ολοκληρωτική αποκατάσταση της γενομένης διαρπαγής των θρησκευτικών και πολιτιστικών κειμηλίων, σύμφωνα με την ηθική τάξη και το διεθνές δίκαιο, όπως και ως προς την επούλωση των ιστορικών τραυμάτων με τις συνέπειες των φρικαλέων καταστάσεων, που εδοκίμασαν οι μάρτυρες πρόγονοί μας, και που μόνον η αρετή της «συγγνώμης» μπορεί να θεραπεύσει.